

I. P. CVETAN:

Upanje je življenje.



olnce je ravno pokukalo izza Krima, ko je stopil France Hrenovec iz svoje kočice na pot. Jutro je bilo krasno, solnčni žarki so se že razpršili po zemlji in so pričeli ogrevati hladno naravo. Hrenovec se je ozrl proti Krimu in nato na vas, ki se je polagoma zbujala iz spanja. Jutranja hladna sapica je dobro dela Hrenovcu, novo jutro ga je blažilo. Zaklenil je za seboj vrata, vtaknil ključ v žep, popravil na hrbtu oprtano vrečo, ki je vanjo nabasal sinoči, kar je imel perila in obleke in se je napotil skozi vas.

Ko ga na vasi nekdo sreča in ga vpraša, kam se je tako zgodaj namenil, mu odgovori Hrenovec, ki je malo govoril, kratko: „I, kam neki! Po svetu.“ In ne da bi se menil za mimoidoče, jo mahne dalje skozi vas.

Ko je zavil čez polje po bližnjici, je bil že jako utrujen. Da bi se spočil, sede na travo poleg steze. Malo je bil lačen; zato vzame iz malhe kos kruha, ki ga je včeraj dobil pri sosedu in ga spravi namah v želodec, dasi je bil kruh že trd in je imel Hrenovec slabe zobe. Potem zopet vstane in nadaljuje svoj pot.

Prišedši na cesarsko cesto, se je moral Hrenovec vedno umikavati vozovom, ki so vozili iz mesta in v mesto. Bilo je živahno tu na cesti, saj je bilo že popoldne, in solnce je plavalo visoko na nebu. Mlekarice hitijo s svojimi vozički domov, kmet pelje v mesto voz drv prodat, voznik vpije nad konji, ki vlečejo težak voz iz mesta.

Ko je Hrenovec tako počasi krevsal med drdranjem voz, kričanjem voznikov, srečevanjem nepoznanih mu ljudi, se mu je zbudila misel, kam pravzaprav hiti. Pri teh mislih mu je zastal korak. Čemu hiteti, ko še ne ve, kam je namenjen? Hipoma se mu zazdi, da naj gre le naprej, da dela prav, če hiti proti mestu. Šele čez nekaj trenutkov mu odgovori srce, da mora iti za kruhom — kakor berač.

Kakor berač? Ne! On še ni beračil in nima tistih svojstev kakor berač. Ima v domači vasi lastno kočico, v nji nekaj oprave. Torej še ni popolen berač, vsaj še brez strehe ne. In beračiti mu tudi treba ni. Vkljub starosti ima še toliko moči, da se z delom lahko preživlja, da mu ni treba na cesti lakote poginiti. V mestu se dobi dosti dobrega dela z zadovoljnejšim zaslužkom ko na kmetih. Delo v mestu je njegov smoter, po delu v mestu stremi...

In čedalje bolj pomlajenega se je čutil. Zdelo se mu je, da lažje hodi ko takrat, ko je bil še fant; zakaj upanje, blaženo upanje, da dobi delo, ki ga bo preživljalo, ga je navdajalo.

Toda vse to je minilo, ko so mu ušle te misli iz glave. Kaj pa, če ne dobi dela; kako bo živel? Beračiti še ne sme, ker nima dovoljenja

od glavarstva ... Glava mu je postala trudna, noge so bile težke ... Komaj je hodil ...

Nihče se ni menil zanj, ko je sedel na kanton. Glavo je imel obrnjeno proti mestu in z očmi je meril v daljavo, mislil je in sanjal o dobrem delu, ki ga pa ni on dobil, nego nekdo drugi ...

Kar zasliši za seboj žensko, ki je pripovedovala svoji drugi spremljevalki, ki je šla z njo v mesto, da se da v mestu dobro zaslužiti. Drugih besed ni razumel.

Skoči pokonci. Besede, ki jih je slišal od ženske, so ga zopet pomladile ... Imel je zopet upanje ...

Udaril jo je zopet veselo za ženskama proti mestu, zraven je pa upal. V tem, ko je upal, se mu je zdelo, da je pričel novo, boljše življenje, ki si ga je že predstavljal v tem upanju. V upanju je hitel v mesto, kakor sta ženski hiteli; zakaj prijetno je stopati v začetek novega življenja!

Upaj, zakaj upanje je življenje! ...



ENGELBERT GANGL:

Delu — plačilo!



Jožek je imel dvoje lastnosti: neskončno rad je srebral kislo mleko in neskončno rad je dražil sosedovega psa Pozoja.

Prvo ni bilo nič takega. Hm, kislo mleko! Kdo ne pozna njegovih dobrot? Drugače pa je bilo s sosedovim Pozojem. Kadar je bil privezan, seveda ni mogel Jošku do živega. Ta ga je dražil s ceste, renčal vanj in mu kazal dva prsta; ubogi Pozoj je lajal na vse pretege, se zaganjal proti dečku, a hlač mu ni mogel pomeriti, kakor bi bil rad in kakor bi Jožek pravzaprav zaslužil za svoje nepremišljeno početje — ko bi le hlač ne bilo škoda!

Pozoju je bilo Joškove nagajivosti več kot dovolj, zato je pa tudi sklenil, da mu o prvi priliki vse pošteno plača.

Jožek je imel dobro mater in dobro sestrico. Večkrat ju je mati k sosedovim poslala po latvico kislega mleka, da so ga použili za južino. Hm, kislo mleko in pa v njem nadrobljen črni kruh — kako je bilo to neskončno dobro!

In tako sta šla Jožek in sestrica po kislega mleka tudi tisti dan, ko se je sosedov Pozoj veselil zlate svobode. Gospodar ga je bil odvezal, in Pozoj je srečen in vesel skakal okolo hiše. Jožek in sestrica pa sta šla, nič huđeга sluteč, po vasi dol: sestrica naprej, Jožek pa za njo z latvico kislega mleka v rokah. Ves je bil zamišljen v dobroto, ki ga čaka doma, ko postavi na mizo posodo in zajame iz nje žlico bele dobrote.